

Den 2. februar ble gjennomført årsmøte i Slekt og Data Molde. Protokollen kan du lese et annet sted på Slekt og Data Moldes nettsider.

Etter årsmøtet var det åpent møte for slektsinteresserte.

Interkommunalt arkiv v/Gunnar Morsund

På det åpne medlemsmøte fikk vi besøk av Gunnar Morsund fra Interkommunalt Arkiv Møre og Romsdal som hadde tatt turen fra Ålesund for å fortelle om hva vi som slektsinteresserte kan finne i arkivene hos dem.

IKA-MR er eid av alle kommunene i Møre og Romsdal pluss Møre og Romsdal Fylkeskommune. Hovedansvaret deres er å ta vare på arkivmateriale fra kommune og fylkeskommune. Her kan det finnes mye gull for oss som er på jakt etter nye opplysninger om våre forfedre.

Gunnar fortalte at alle kommunene er forplikta til å avlevere arkivmateriale som ikke lenger er i bruk til saksbehandling. IKAMR har derfor mye person-materiale, MORS-arkiv, tannhelsekort, dokumenter fra PPT og Barnevern. Her er det mye sensitivt materiale som ikke hvem som helst kan få innsyn i. Men arkivet har også mye eldre arkivmateriale fra kommunene som ikke lenger er beskyttet under klausulering. Av interessante eksempler som ble plukket fram var:

- Pryleprotokoller (protokoll over kontrollert avstraffelse i skolevesenet)
- Forlikskommissjoner – protokoller. Her kan man finne ut om våre slektninger var krangleverne. Ofte gode beskrivelser på hvordan personer var.
- Møteprotokoller, journaler og saksarkiv fra kommunestyre og formannskap – mye er også digitalisert.
- Fattigkommissjon og fattigstyre
- Jordmorprotokoller
- Sunnhetskommissjon
- Pleiebarnprotokoll
- Arkiv fra skolene, klasselister og karakterprotokoller
- Edruskapsnemnd
- Arbeidsløysenemnd
- Husmorvikarnemnd
- Skatt og likningsprotokoller (pluss kladdelister til disse, grunnlaget for å regne ut skatten)

Dette og mye mer har IKAMR å by på om man tar seg en tur til lesesalen deres i Kirkegata 10 i Ålesund. Totalt har de 16.000 meter med arkivhyller og de har et bevaringsperspektiv på hele 1000 år. I hovedtrekk bevarer institusjonen dokumentasjon og formidler dette ut til folk. De har allerede en del ute som er digitalisert. Det finnes på nettsiden:

www.ikamr.no/kjelder

Litt mer informasjon
Hjemmeside: www.ikamr.no
postmottak@ikamr.no

IKAMR har også lagt ut kataloger fra 620 arkiv ut på www.arkivportalen.no

Gunnar Morsund fikk fortjent applaus for sitt foredrag og som gave fikk han en lupe som foreningen deler ut til foredragsholderne.

Ønsker mer aktivitet på EMBLA/kilderegistreringskveldene v/Åge Nortun

Åge Nortun ville ha ordet. Lederen for Slekt og Data Møre og Romsdal ønsker seg mer aktivitet på Embla/Kilderegistreringsmøtene. Dette er et godt tilbud for de som ønsker å bli flinkere til å bruke data innen slektsforskningen og ikke minst bli mer dreven på gotisk skrift. Dessverre har oppmøte på disse kveldene stagnert det siste året.

Pause

Foreningen hadde dobbeltbooket foredragsholdere til oldekvarteret denne kvelden, derfor ble det to oldekvarter. En slags oldehalvtime med Randi Elisabeth Haugerø og Kenneth Staurset Fåne. Randi begynte.

Slekta fra Gåndalen i Kall, Jämtland

Det første kvarteret fortalte Randi om sine forfedre fra Gåndalen i Jämtland i Sverige. Hun tok for seg sin oldemor Elisabeth Jønsdotter (f. 1838–d. 1920) og hennes foreldre Jøns Pehrsson (f. 1801 i Överäng i Kall–d. 1857) og Kerstin Jønsdotter (f. 1802 i Kolåsen, Kall– d. 1887).

Jøns og Kerstin var begge innflyttere til Gånvelven (i svensk-Gaundalen som Randi beskrev stedet som). Området hadde klare handelsforbindelser med Snåsa på norsk side. Den gamle fjellveien til Snåsa gikk over Torrön og over grensegårdene Gånvelven og Gaundalen. Byttehandler skjedde mellom stedene. Her var datidens grensehandel. Folket fra Snåsa hadde med seg smør, korn, sild og tørrfisk på markedet. Dette fikk de byttet mot diverse jernvarer fra Kall, Lin fra Helsingland og hester.

Det er ingen tvil om at områdene Randi fortalte om kan virke øde og lite tilgjengelig. I tillegg var vintrene harde. En bror av Jøns som het Olof Persson (f. 1801–d. 1837) står beskrevet i 1837 som ”ihjelfruset i norska fjellen”. Han hadde kommet bort fra følget sitt og red på en unghest som ikke var vant til å gå med truger. Olof etterlot seg kone og 5 umyndige barn og en stor gjeld. Det førte til at hun fikk støtte fra fattigkassen.

Etter hvert flytter Jøns og Kerstin og familien til Gåndalen.

Et spørsmål som Randi tok opp var om oldemora Elisabeth kunne lese og skrive, og om hun i det hele tatt fikk noe skolegang. Det var omgangsskole i området. Fem gårder byttet på å skole på høst og vinterstid. I de svenske husforhørene hadde presten ført det han skulle og på husforhøret (1846–1855) til Elisabeth sin familie står det om henne:

- Leser med ferdighet
- Har godt begrep
- Leser Lutheri Lilla Cateches
- Forstår hovedstykker av forklaringene til catechesen.

Ingen tvil om at husforhørene er en viktig og interessant kilde hvis man har slekt i Sverige.

Ole Olsen Faane (f. 1856–d. 1937) – far til 18 barn (+ 3 dødfødte)

Kenneth Staurset Fåne tok over med sitt foredrag om sin tippoldefar Ole Olsen Faane som ble født på Såheim i Vestfjordalen, Tinn i 1856. Ved dåpen står han som uekte og som foreldre var Gro Jonsdatter Søm og oppgitt far er Enkemann Ole Olsen Dalen fra Hallingdal. Det har i Kenneths slekt versert rykter om at Oles far var en tysk turist, en øst-europeisk kosakk og at Hallingdal-Ole kun var et påfunnet navn. Det har ikke lyktes å finne Hallingdal-Ole. Kenneth ønsker derfor råd og tips til hvilke kilder han kan bruke for å finne han.

Kenneth fortalte videre om tippoldefaren Ole Olsen Faane som giftet seg med naboenta Ågot Olsdatter Bøhagen den 26.10.1879 i Dal kirke. De blir boende i området til slutten av 1880-tallet da familien flyttet på seg til i områdene rundt Tinnsjøen. De kjøper gården Faane i 1889 og bor der. Gården lå veldig utilgjengelig tid med bratte fjellsiden på den ene siden og et stup ned i Tinnsjøen på den andre. Til skolen måtte barna gå en krøttersti og hvis de skulle til kirke eller landhandel måtte de ta årene fatt og ro over Tinnsjøen. Ole laget seg en mekanisme for å frakte varer opp fra Tinnsjøen og opp berget til gårdstunet. Sammen fikk parete 11 barn sammen (+ 3 dødfødte guttebarn) i perioden 1880–1906. Ågot dør av barselsfeber i 1906. Ole blir da enkemann og han gifter seg da med tjenestepiken Anne Alfsdatter Sagstogo (f. 1875). Med henne får han 7 barn til i perioden 1908–1918.

Til sammen hadde da Ole fått 18 barn + 3 dødfødte i perioden 1880–1918. Som man kan se har mange av disse like navn:

Barn med Ågot:

- Birgit (f. 1880)
- Ola d.e. (f. 1882)
- Jon (f. 1884)
- Aase (f. 1887)
- Gro (f. 1889)
- Gunhild (f. 1891)
- Gunnulf (f. 1893)
- Ågot (f. 1895)
- Ola d.y. (f. 1897)
- Per (f. 1899)
- Anne (f. 1904)
- I tillegg 3 dødfødte guttebarn i 1902, 1903 og 1906.

Barn med Anne:

- Hølje (f. 1908)
- Jon (f. 1910) – min oldefar
- Ågot (f. 1912)
- Knut (f. 1914)
- Bergit (f. 1916)
- Alfred (f. 1917)
- Ola (f. 1918)

Gården ble solgt til Børre Schrøder fra Skien i 1918, og Oles eldste sønn Ola var uenig i farens salg av gården. Han reiser i 1920 odelssøksmål på Faane og vinner sin sak. I 1921 blir gården ført tilbake igjen til familien og nå med Ola som driver og her blir gården drevet til litt etter krigen. Det er ukjent hvor lenge faren Ole blir boende i Tuddal, men etter en tid skjer det en dramatisk ulykke som gjør at Ole blir ufør. Ole og Anne må da få økonomisk hjelp fra kommunen. Det er ukjent årstall, men Ole og Anne flytter tilbake til Hovin kommune.

Men, Hovin kommune ønsket dem ikke tilbake og mente de hadde hjemstedsrett i Tuddal kommune. Hovin kommune taper saken og paret flytter til kommunegarden Nord-Fosso i Hovin. Det var nok en krangel om hvem som skulle betale for dem. Ole dør i 1937 og Anne dør i 1960. Ole har da over 70 barnebarn. Kenneth forsøker å få oversikt over hele denne slekten, men det sier seg selv at det er en stor oppgave. Via en Facebook-gruppe Kenneth opprettet for mange år siden har han fått mange opplysninger.

Ref.

Kenneth Staurset Fåne